

WITOLD LUCIŃSKI

WIZJA ROZWOJU POLSKI W ŚWIETLE DANYCH STATYSTYCZNYCH

Wprowadzenie

W roku 2010 minęła rocznica przeprowadzenia zmian ustrojowych w Polsce. W trakcie tego okresu Polska osiągnęła znaczące sukcesy. Jednym z pierwszych ważnych było otrzymanie przez Polskę miana „tygrysa Europy” dzięki osiągnięciu jednego z najwyższych wówczas wskaźników wzrostu gospodarczego¹. W latach 1996–1998 wynosił on odpowiednio 6,2, 7,1 i 5,0%². Godne zapamiętania jest także trwale ujarzmienie inflacji z poziomu 685,8 (rok 1989 = 100)³ w roku 1990 do szacowanej wysokości 102,5 (rok 2009 = 100)⁴ w 2010 roku. Tym i innym jeszcze wydarzeniom towarzyszył ogólny rozwój Polski do tego stopnia, że staliśmy się pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej, nieodbiegającym poziomem życia – tak znacznie jak dawniej – od bogatych państw Europy Zachodniej.

Do rozstrzygnięcia jednakże pozostaje, czy wspomniane sukcesy nie są jedynie wynikiem wykorzystania prostych rezerw, jakie tkwiły w polskiej gospodarce, które być może są już na wyczerpaniu. Warto byłoby poznać odpowiedź na pytanie: do jakiego stopnia w minionych latach (szczególnie w ostatnim dziesięcioleciu) zbudowano fundamenty dla stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego naszego kraju w przyszłych dekadach? Można bowiem sobie wyobrazić scenariusz, w którym zaistniałe, korzystne zjawiska, z punktu widzenia historycznego będą miały charakter jedynie chwilowy. Pojawia się obawa, że w wielu dziedzinach brakuje skutecznych i perspektywicznych działań⁵. Autor ma tutaj na myśli przede wszystkim badania i rozwój oraz pobudzanie aktywności w zakresie wdrażania technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT)⁶. Potrzeba aktywizacji wymienionych obszarów i pokrewnych do nich – takich jak postęp technologiczny, innowacje, nowoczesne systemy zarządzania – „(...) wynika przede wszystkim ze światowego

¹ J. Mujżel: *Wysoki wzrost gospodarczy jest potrzebny Polsce jak powietrze*, [w:] *Jaka polityka gospodarcza dla Polski*, red. U. Płowiec, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Dom Wydawniczy Bellona Warszawa 2001, t. 1, s. 39; Z. Sadowski: *Czynniki wzrostu gospodarczego Polski a polityka gospodarcza w okresie przed i po akcesji do Unii Europejskiej*, [w:] *Jaka polityka gospodarcza dla Polski...*, t. 2, s. 11.

² Eurostat 2010.

³ *Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (pot. inflacja) w Polsce w latach 1950–2006*, Polska Statystyka Publiczna, GUS, Warszawa 2007.

⁴ *Raport o inflacji*, Narodowy Bank Polski, Rada Polityki Pieniężnej, Warszawa, październik 2010.

⁵ M. Kleiber: *Narodowy program Foresight – Polska 2020*, „Rzeczpospolita” z 4 stycznia 2009 r.

⁶ Information and Communication Technology.

przełomu cywilizacyjnego, polegającego na wypieraniu panującej przez kilkaset lat cywilizacji industrialnej przez nową, nie do końca jeszcze zdefiniowaną, cywilizację, określaną jako cywilizacja oparta na wiedzy⁷⁷. Ignorowanie bądź niedoceniaenie tych procesów grozi sytuacją, w której tempo wzrostu PKB nigdy nie osiągnie długookresowo trwałej, wysokiej wartości. Z niskim jego poziomem mamy wprawdzie do czynienia obecnie, jednakże powszechnie uważa się, że jest to skutek światowego kryzysu gospodarczego, zapoczątkowanego w 2008 roku. Powstaje jednak pytanie: czy w momencie wygaśnięcia zjawisk kryzysowych Polska będzie w stanie powrócić na ścieżkę szybkiego, a nawet jeszcze bardziej dynamicznego wzrostu gospodarczego, skutkującego zadowalającym rozwojem Polski w perspektywie długoterminowej? W końcowym efekcie Polska powinna istotnie zmniejszyć dystans do najbogatszych krajów Unii Europejskiej, a w szczególności nie pozostawać w tyle za państwami naszego regionu o podobnej historii, kulturze i dorobku.

Celem tego artykułu jest próba oceny minionej dekady w oparciu o dane statystyczne w kontekście wypracowania przez Polskę fundamentów pod dynamiczny rozwój gospodarczo-społeczny oparty na innowacyjnej gospodarce, co umożliwiłoby w nadchodzących latach zaspokojenie wymienionych aspiracji.

Metodologia

Przez pojęcie „wzrost gospodarczy” autor rozumie „[...] proces zwiększania w czasie (z okresu na okres) rezultatów działalności gospodarczej wyrażającej się w wartości wytworzonych dóbr i usług”⁷⁸.

Rozwój społeczno-gospodarczy jest pojęciem szerszym, obejmującym nie tylko dodatnie, ilościowe zmiany w produkcji, ale także przemiany strukturalne i instytucjonalne. Przeobrażeniom tym powinna towarzyszyć poprawa warunków pracy i bytu ludności danego kraju⁹.

W artykule przedstawiono analizę danych statystycznych pochodzących z najnowszych dostępnych zestawień, głównie z podstawowej dla Unii Europejskiej instytucji w zakresie statystyki, tj. Eurostatu. Dla zachowania porównywalności osiągnięć Polski na tle innych krajów autor zdecydował się na wyodrębnienie dla potrzeb artykułu podzbioru państw, które dla skrócenia opisu określił mianem „państw odniesienia”. Ich wybór nie był przypadkowy i podlegał pewnym regułom. Wśród krajów odniesienia znajdują się Niemcy i Wielka Brytania, a więc państwa o dojrzałej, ustabilizowanej gospodarce rynkowej. Drugą grupę stanowią: Irlandia (w Polsce traktowana jako największy beneficjent w historii Unii Europejskiej), a także Szwecja i Finlandia, które szczególnie ostatnio są uważane za liderów rozwoju gospodarczego czy europejskiej myśli technologicznej. Na drugim biegunie oma-

---

⁷⁷ E. Mączyńska: *Słowo od Wydawcy*, [w:] *Polityka gospodarcza a rozwój kraju*, red. U. Płowiec, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa 2009, t. 3, s. 6.

⁷⁸ *Podstawy makroekonomii*, red. W. Jarmołowicz, Wydawnictwo AE w Poznaniu, Poznań 2008, s. 69.

⁹ *Ibidem*, s. 79.

wianej populacji znajdują się Portugalia i Grecja. W powszechnym polskim odczuciu należą do tych państw, które utraciły swoją szansę, jaką dawało im wejście do Unii Europejskiej. W powyższym zestawie krajów są również nasi najbliżsi sąsiedzi. Ich wspólną cechą są relatywnie duże rozmiary gospodarek (w gronie państw przyjętych do Unii w 2004 r.), zbliżona historia. Niebagatelnym czynnikiem przy ich wyborze był fakt, że szczególnie z tymi krajami Polska bywa często porównywana. Mowa tu o Węgrzech, Czechach i Słowacji.

W opracowaniu omówiono wyłącznie grupę wskaźników długookresowych, tzn. takich, których wartości poddają się relatywnie małym wahaniom i ich istotnych zmian można oczekiwać w długim okresie. Wynika to z faktu, że procesy przez nie opisywane odznaczają się dużą bezwładnością i nie są wrażliwe na doraźne decyzje lub aktualną sytuację na rynkach finansowych, w przeciwieństwie do wielu wskaźników krótkoterminowych (np. wskaźników inflacji poprzez decyzje Rady Polityki Pieniężnej, wskaźników dynamiki handlu zagranicznego na skutek zmian kursów walut itd.). Kształt i szybkość przebiegu tych zjawisk wynikają z przyjętych długofalowych polityk w poszczególnych krajach. W artykule do tej grupy wskaźników autor zaliczył wartość PKB w PPS na 1 mieszkańca, udział nakładów na badania i rozwój w PKB, liczbę zgłoszeń patentowych na 1 milion mieszkańców i syntetyczny wskaźnik NRI, autorstwa ekspertów Światowego Forum Ekonomicznego.

W całym artykule przyjęto jednolite oznaczenie skrótów. L.P. oznacza miejsce wśród krajów odniesienia, P27 – pozycję wśród krajów Unii Europejskiej, UE27 – zbiór wszystkich krajów Unii Europejskiej, Śr. – średnią arytmetyczną za badany okres. Wiersz dotyczący Polski jest wytłuszczony, podobnie jak kolumna, według której posortowano dane.

Wybrane wskaźniki analityczne

Często przytaczane w publikacjach zmiany tempa wzrostu PKB niewiele mówią o sytuacji gospodarstw domowych, które mając do dyspozycji własne dochody, spotykają się na rynku z określonym w danym kraju poziomem cen. Zabiegiem pozwalającym uwzględnić te zależności jest zastosowanie miary odnoszącej się do PKB na jednego mieszkańca, ale wyrażonej w PPS (Purchasing Power Standards).

Purchasing Power Standards (PPS) określa się jako abstrakcyjną jednostkę monetarną, za którą można nabyć porównywalne koszyki dóbr w każdym kraju. Zastosowanie jej pozwala więc na porównanie poziomu dobrobytu społeczeństw. Zabieg ten stwarza możliwość określenia siły nabywczej mieszkańców w poszczególnych krajach w odniesieniu do PKB i tą drogą dokonywania między państwowych czy międzyregionalnych porównań¹⁰.

Wstępna analiza danych zgromadzonych w tabeli 1 pozwala na stwierdzenie, że poza rokiem 2009 wszystkie kraje notowały w każdym kolejnym roku wzrost wartości wskaźnika. Tendencje i dysproporcje pomiędzy poszczególnymi państwami mają charakter względnie trwały. Do nielicznych przypadków należą sytuacje, w których następują zmiany w kla-

¹⁰ Eurostat 2010.

syfikacji. Do takich można zaliczyć fakt wyprzedzenia Portugalii przez Czechy w roku 2007 i Węgier przez Słowację w roku 2006.

Miara ta pokazuje, że w skali Unii Europejskiej w roku 2009 zajmujemy odległą 23 pozycję (z wynikiem 14,3), poza Bułgarią (10,2), wyprzedzając jedynie Litwę (12,5), Łotwę (11,4) i Rumunię (10,7)¹¹. Czołówkę stanowią oczywiście kraje z tzw. starej Unii Europejskiej¹². Na szczególną jednak uwagę zasługuje dystans Polski do państw naszego regionu, tzn. stosunkowo niewielki do Węgier (14,8) i duży do Czech (18,9) i Słowacji (16,8). Różnice te były jeszcze bardziej wyraźne w roku 2008, a więc w momencie rozpoczęcia się kryzysu w Europie.

Tabela 1

PKB na jednego mieszkańca wyrażony z uwzględnieniem siły nabywczej pieniądza w latach 2000–2009 w tys. PPS

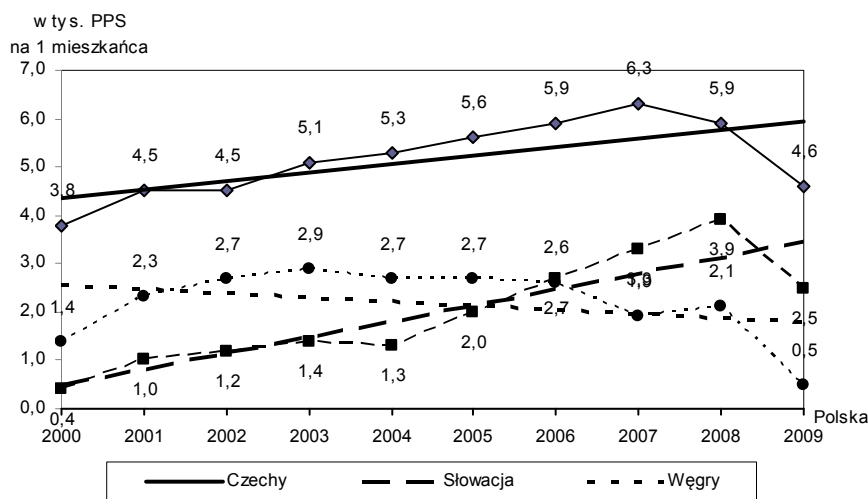
Lp.	Kraj	P27	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1	Irlandia	3	25,0	26,2	28,3	29,2	30,8	32,3	34,4	36,8	33,6	30,2
2	Szwecja	5	24,3	24,2	25,0	25,7	27,4	27,4	29,1	31,2	30,7	28,4
3	W. Brytania	7	22,7	23,7	24,7	25,2	26,8	27,4	28,5	29,2	29,1	27,4
4	Niemcy	8	22,6	23,1	23,6	24,2	25,2	26,3	27,5	28,9	28,8	27,3
5	Finlandia	10	22,3	22,8	23,5	23,3	25,1	25,7	27,0	29,4	29,4	26,1
6	Grecja	15	16,0	17,1	18,5	19,2	20,3	20,6	21,9	23,0	23,3	21,9
7	Czechy	17	13,0	13,9	14,4	15,2	16,3	17,1	18,2	19,9	20,1	18,9
8	Portugalia	18	15,4	15,9	16,3	16,4	16,7	17,8	18,6	19,5	19,7	18,5
9	Słowacja	20	9,6	10,4	11,1	11,5	12,3	13,5	15,0	16,9	18,1	16,8
10	Węgry	22	10,6	11,7	12,6	13,0	13,7	14,2	14,9	15,5	16,3	14,8
11	Polska	23	9,2	9,4	9,9	10,1	11,0	11,5	12,3	13,6	14,2	14,3
	UE27		19,1	19,8	20,5	20,8	21,7	22,5	23,7	25,0	25,1	23,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Eurostat 2010. Dla roku 2009 – max Luksemburg 63,7, Holandia 30,7, min. Bułgaria 10,2.

Głębsza analiza przytoczonych danych wskazuje, że w latach 2000–2009 Polska traciła odległość do swych sąsiadów, którzy na przestrzeni tego okresu rozwijali się nierzadko szybciej. Poparciem tej ostatniej tezy jest analiza wykresu.

¹¹ Dane z Eurostat 2010 poza tekstem opracowania.

¹² Rekordzistą jest Luksemburg. Jego wynik jest jednakże zniekształcony, bowiem do wzrostu jego PKB przyczynia się rzesza pracowników najemnych, będących obywatelami państw ościennych. Stąd też wynik Holandii jest w tej mierze dużo bardziej miarodajny.

Rys. 1. Zmiany w zamożności społeczeństw Czech, Słowacji, Węgier i Polski mierzone za pomocą PKB wyrażonego w tys. PPS na 1 mieszkańca.

Źródło: tabela 1.

Dane zawarte na wykresie są pochodne w stosunku do tabeli 1. Są to bezwzględne różnice pomiędzy wartościami wskaźników zawartych w omawianej tabeli dla Czech, Słowacji i Węgier a wskaźnikami dla Polski. Na podstawie tych danych wyznaczono linie trendów obrazujące graficznie tendencje zmian tych wartości na przestrzeni badanego okresu. Analiza trendów zaznaczonych pogrubionymi liniami wskazuje, że w okresie lat 2000–2009 wzrost zamożności społeczeństwa polskiego był wolniejszy niż czeskiego i słowackiego.

W Unii Europejskiej naukę, technologię i innowacje uważa się za główny czynnik wzrostu gospodarczego, a w efekcie rozwoju gospodarczo-społecznego. Świadczą o tym liczne dokumenty mające na celu stworzenie zachęty do stymulowania korzystnych procesów w tym zakresie¹³.

Do podstawowych mierników procesów zachodzących w sferze badań i rozwoju należy udział wydatków brutto na działalność B+R w PKB. Informacje na ten temat są uwiidocznione w tabeli 2.

Z przytoczonych danych wynika, że finansowanie badań i rozwoju nie podlega gwałtownym zmianom w kolejnych okresach. Na szczególną uwagę zasługuje prymat dwóch krajów, a mianowicie: Szwecji (3,76%) i Finlandii (3,46%). Należą one do czołówki państw europejskich z nakładami istotnie przekraczającymi średnie europejskie. Stwarza to bardzo

¹³ Np. Strategia Lizbońska z 2000 roku i zmieniona w 2005 r., tzw. Cel Barceloński (2002), inicjatywa Rady Europejskiej, zatytułowana „Working together for growth and jobs”, z 2006 roku, mówiąca o potrzebie inwestycji w wiedzę i wzrost, czy zielona księga zatytułowana „The European Research Area: New Perspectives”, sygnowana przez Komisję Europejską w 2007 r.

korzystną sytuację dla kreatywnego rozwoju kraju i daje korzyści w dziedzinie tworzenia bogactwa i likwidacji bezrobocia.

Tabela 2

Udział wydatków brutto na sferę B+R w PKB w wybranych krajach Unii Europejskiej w latach 2000–2008 (%)

Lp.	Kraj	P27	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Śr.
1	Szwecja	1	b.d.	4,17	b.d.	3,85	3,62	3,60	3,74	3,61	3,75	3,76
2	Finlandia	2	3,35	3,32	3,37	3,44	3,45	3,48	3,48	3,48	3,73	3,46
3	Niemcy	4	2,45	2,46	2,49	2,52	2,49	2,49	2,53	2,53	2,63	2,51
4	W.Brytania	8	1,81	1,79	1,79	1,75	1,68	1,73	1,75	1,82	1,88	1,78
5	Czechy	12	1,21	1,20	1,20	1,25	1,25	1,41	1,55	1,54	1,47	1,34
6	Irlandia	13	1,12	1,10	1,10	1,17	1,23	1,25	1,25	1,28	1,43	1,21
7	Portugalia	17	0,76	0,80	0,76	0,74	0,77	0,81	1,02	1,21	1,51	0,94
8	Węgry	18	0,79	0,92	1,00	0,93	0,87	0,94	1,00	0,97	1,00	0,94
9	Grecja	20	b.d.	0,58	b.d.	0,57	0,55	0,59	0,58	0,58	b.d.	0,58
10	Polska	21	0,64	0,62	0,56	0,54	0,56	0,57	0,56	0,57	0,61	0,58
11	Słowacja	24	0,65	0,63	0,57	0,57	0,51	0,51	0,49	0,46	0,47	0,54
	UE27		b.d.	b.d.	b.d.	1,86	1,82	1,82	1,85	1,85	1,90	1,85

Źródło: opracowanie własne na podstawie Eurostat 2010. Średnia w latach 2000–2008 – max Szwecja 3,76%, min. Cypr 0,36%.

W omawianej klasyfikacji Polska (0,58%) zajmuje niewysoką, 21 pozycję w Unii Europejskiej i 10 wśród państw odniesienia. Wartość tego wskaźnika odzwierciedla niezwykle niską rangę, jaką nadaje się zagadnieniom inwestowania w innowacje w naszym kraju.

Podobnie jak Polska, żaden z krajów nowo przyjętych – uwidocznionych w tym zestawieniu – nie zbliża się nawet do średniej w Unii Europejskiej. Należy przy tym jednak zauważyć, że w okresie 2000–2008 średnie nakłady w Czechach (1,34%) i na Węgrzech (0,94%) są istotnie wyższe niż w Polsce (0,58%).

Naturalnym efektem badań są wdrożenia i wnioski patentowe. W Polsce liczba wniosków patentowych przypadających na milion mieszkańców jest zdecydowanie najskromniejsza spośród badanych krajów (tab. 3). Nasz kraj zajmuje bardzo niską, bo dopiero 24 pozycję wśród 27 klasyfikowanych państw. W Polsce średnio zgłasza się 3,8 aplikacji patentowych rocznie na 1 mln mieszkańców, wobec średniej w wysokości 116,5 w unijnej Europie. Lepsze wyniki na przestrzeni całego badanego okresu osiągają: Słowacja, Czechy i Węgry, notując w roku 2007 liczbę zgłoszeń patentowych na 1 milion mieszkańców w wysokości odpowiednio: 7,8, 15,8 i 17,2. Outsiderem tej klasyfikacji jest Rumunia (1,0), którą od Polski dzieli, jak widać, niewielki dystans.

Tabela 3

Liczba zgłoszeń patentowych na milion mieszkańców w wybranych krajach Unii Europejskiej w latach 2000–2007

Lp.	Kraj	P27	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1	Szwecja	1	258,0	236,2	224,7	221,2	246,2	260,1	280,0	298,4
2	Niemcy	2	267,8	264,4	260,8	263,3	276,2	283,7	283,6	290,7
3	Finlandia	3	274,6	266,3	241,9	241,3	264,0	247,1	248,6	250,8
4	W. Brytania	10	102,1	94,5	92,9	91,5	90,9	88,5	89,8	89,2
5	Irlandia	12	54,3	63,6	57,5	55,4	64,6	63,7	64,4	66,8
6	Węgry	17	11,8	9,7	11,8	12,6	15,4	13,4	16,0	17,2
7	Czechy	18	6,5	7,0	8,6	11,2	11,1	10,4	14,7	15,8
8	Portugalia	20	4,1	4,0	4,0	6,1	5,6	11,0	10,1	11,4
9	Grecja	21	5,1	6,5	6,8	7,9	6,1	9,9	9,3	9,8
10	Słowacja	23	2,1	2,3	4,5	5,9	3,8	5,7	7,3	7,8
11	Polska	24	1,1	1,5	2,1	3,0	3,2	3,2	3,6	3,8
	UE27		106,4	105,1	104,1	106,1	111,6	112,6	113,9	116,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie Eurostat 2010. W 2007 r. – max. Szwecja 298,4, min. Rumunia 1,0.

W omawianej tabeli wśród państw odniesienia dominuje grupa krajów o najwyższym udziale środków kierowanych na badania i rozwój w relacji do PKB (tab. 2). Należą do nich: Szwecja (298,4), Niemcy (290,7), Finlandia (250,8) oraz Wielka Brytania (89,2). Pozycje tych krajów w zbiorowości wszystkich państw Unii Europejskiej w dwóch ostatnich tabelach są zbieżne.

Potwierdzeniem długookresowo rysującej się słabości naszego kraju jest kompleksowa ocena w zakresie umiejętności chłonięcia i stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Wysokie umiejętności absorpcji i stosowania nowoczesnych rozwiązań z tego obszaru są kluczowymi dla rozwoju poszczególnych społeczeństw¹⁴. I w tej dziedzinie nie odnotowujemy sukcesów, czego dowodzą badania Światowego Forum Ekonomicznego prowadzone od 2001 roku. Dla porównania silnych i słabych stron procesu sektora ICT w wielu krajach świata, posłużono się wskaźnikiem NRI¹⁵.

Na wskaźnik łączny składają się trzy grupy ocen dotyczących¹⁶:

- jakości środowiska dla rozwoju sektora ICT,

¹⁴ K. Schwarz: *Wstęp do raportu Mobility in the Networked World*, [w:] S. Dutta, I. Mia: *The Global Information Technology Report 2008–2009*, World Economic Forum Geneva 2009, s. 3.

¹⁵ Networked Readiness Index (NRI) – Indeks Gotowości Sieciowej.

¹⁶ S. Dutta, I. Mia: *ICT for Sustainability. Global Information Technology Report 2009–2010*, World Economic Forum, 2010, s. 8.

- gotowości osób indywidualnych, przedsiębiorstw i władzy publicznej do korzystania z dobrodziejstw sektora ICT,
- zakresów zastosowania technik ICT u każdego z tych trzech interesariuszy.

Tabela 4

Ocena jakości inwestycji w infrastrukturę informatyczną i umiejętności jej twórczego wykorzystania w badaniach z lat 2009–2010 w wybranych krajach świata (wskaźnik NRI)

Lp.	Kraj	P133	P27	NRI
1	Szwecja	1	1	5,65
2	Finlandia	6	3	5,44
3	W. Brytania	13	5	5,17
4	Niemcy	14	6	5,16
5	Irlandia	24	11	4,82
6	Portugalia	33	16	4,41
7	Czechy	36	18	4,35
8	Węgry	46	20	3,98
9	Słowacja	55	23	3,86
10	Grecja	56	24	3,82
11	Polska	65	26	3,74
	Świat (133)			3,87
	Średnia UE27			4,57
	Średnia UE11			4,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie S. Dutta, I. Mia: *ICT for Sustainability. Global Information Technology Report 2009–2010*, World Economic Forum Geneva 2010, max Szwecja 5,69, min. w Unii Europejskiej Bułgaria 3,66, min. na świecie (133 państwa) Czad 2,57. Pełne badania przeprowadzono na próbie 133 państw świata.

Analiza liczb zgromadzonych w tabeli 4 dowodzi, że w dziedzinie inwestycji w infrastrukturę teleinformatyczną (np. zapewnienie dostępu do Internetu, informatyzacji przedsiębiorstw i administracji publicznej itp.) oraz umiejętności jej twórczego wykorzystania polskie osiągnięcia są gorsze niż niemal w większości badanych krajów.

Populacja uwzględnionych przez Światowe Forum Ekonomiczne państw była w prezentowanym raporcie wyjątkowo liczna, bowiem obejmowała aż 133 kraje świata. Pozycja 65 w tym gronie nie może być traktowana jako spełnienie norm przyzwoitości przez kraj, który ma ambicje szybkiego, długookresowego rozwoju gospodarczo-społecznego.

Miejsce Polski na świecie w tej konkurencji od lat jest w zasadzie stabilne. W okresie 2001–2010 przedmiotem badań były różne populacje państw liczące 75–133 kraje. Z pewnym przybliżeniem można określić, że Polska zajmowała pozycje w okolicach połowy skła-

syfikowanych państw. W każdym jednak przypadku jej miejsce było gorsze aniżeli dowolnego spośród państw odniesienia¹⁷.

Podsumowanie

Analiza zaprezentowanych czterech zestawień skłania do wniosku, że w okresie ostatniej dekady utrwalił się znaczny dystans pomiędzy Polską a liczącymi się krajami świata. Inne badania na podobny temat prowadzą do zbliżonych konkluzji¹⁸.

Dane statystyczne wskazują, że w porównaniu z innymi państwami nie wypracowano jak dotąd bazy do dynamicznego rozwoju ekonomiczno-społecznego. Nie widać efektów długookresowego myślenia o polskich perspektywach. W takiej sytuacji z pesymizmem należy patrzeć na realizację wizji Polski posiadającej dynamicznie rozwijającą się innowacyjną gospodarkę, co niestety spowolni proces zmniejszania dystansu do najlepiej rozwiniętych krajów Unii Europejskiej i tym samym nie przysłuży się szybkiej realizacji aspiracji społecznych.

Literatura

1989–2009. 20 lat po upadku gospodarki socjalistycznej. Transformacja, wzrost gospodarczy i konwergencja w Polsce oraz innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej, Konferencja zorganizowana przez Narodowy Bank Polski w dniach 5–6 czerwca 2009, Statistical annex.

Dutta S., Mia I.: *ICT for Sustainability*. Global Information Technology Report 2009–2010, World Economic Forum Geneva, 2010.

Eurostat 2010.

Informacje o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju, I półrocze 2000, GUS, Warszawa 2000.

Kleiber M.: *Narodowy program Foresight – Polska 2020*, „Rzeczpospolita” z 4 stycznia 2009 r.

Luciński W.: *Możliwości stymulowania rozwoju polskiej gospodarki poprzez fundusze private equity wspierane przez sektor banków komercyjnych*, Politechnika Łódzka, Łódź 2009, r. 2.

Mączyńska E.: *Słowo od Wydawcy*, [w:] *Polityka gospodarcza a rozwój kraju*, red. U. Płowiec, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa 2009.

---

¹⁷ Raporty *The Global Information Technology Report*, World Economic Forum w latach 2001–2010.

¹⁸ Do takich wniosków skłania także analiza jeszcze wielu innych wskaźników o charakterze długoterminowym. Szerzej: 1989–2009. 20 lat po upadku gospodarki socjalistycznej. Transformacja, wzrost gospodarczy i konwergencja w Polsce oraz innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej, Konferencja zorganizowana przez Narodowy Bank Polski w dniach 5–6 czerwca 2009, Statistical annex; W. Luciński: *Możliwości stymulowania rozwoju polskiej gospodarki poprzez fundusze private equity wspierane przez sektor banków komercyjnych*, Politechnika Łódzka, Łódź 2009, r. 2; S. Pangsy-Kania: *Konkurencyjność polskiej gospodarki przez pryzmat międzynarodowych rankingów*, [w:] *Unifikacja gospodarek europejskich: szanse i zagrożenia*, red. A. Manikowski, A. Psyk, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania UW, Warszawa 2004, wersja elektroniczna <http://www.konferencja.edu.pl/ref8/pdf/pl/pangsy-kania-gdansk.pdf>.

- Mujžel J.: *Wysoki wzrost gospodarczy jest potrzebny Polsce jak powietrze*, [w:] *Jaka polityka gospodarcza dla Polski*, red. U. Płowiec, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Dom Wydawniczy Bellona, Warszawa 2001, t. 2.
- Pangsy-Kania S.: *Konkurencyjność polskiej gospodarki przez pryzmat międzynarodowych rankingów*, [w:] *Unifikacja gospodarek europejskich: szanse i zagrożenia*, red. A. Manikowski, A. Psyk, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania UW, Warszawa 2004, wersja elektroniczna <http://www.konferencja.edu.pl/ref8/pdf/pl/pangsy-kania-gdansk.pdf>.
- Podstawy makroekonomii*, red. W. Jarmołowicz, Wydawnictwo AE w Poznaniu, Poznań 2008.
- Raport o inflacji*, Narodowy Bank Polski, Rada Polityki Pieniężnej, Warszawa, październik 2010 r.
- Raporty *The Global Information Technology Report*, World Economic Forum Geneva w latach 2001–2010.
- Sadowski Z.: *Czynniki wzrostu gospodarczego Polski a polityka gospodarcza w okresie przed i po akcesji do Unii Europejskiej*, [w:] *Jaka polityka gospodarcza dla Polski*, red. U. Płowiec, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Dom Wydawniczy Bellona, Warszawa 2001, t. 2.
- Schwarb K.: *Wstęp do raportu Mobility in the Networked World*, [w:] S. Dutta, I. Mia: *The Global Information Technology Report 2008–2009*, World Economic Forum Geneva 2009.
- The European Research Area: New Perspectives* GREEN PAPER COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES Brussels, 4.04.2007 COM(2007) 161 final.
- Working together for growth and jobs. A new start for the Lisbon Strategy* COMMUNICATION TO THE SPRING EUROPEAN COUNCIL COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES Brussels, 2.02.2005 COM (2005) 24.
- Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (pot. inflacja) w Polsce w latach 1950–2006*, Polska Statystyka Publiczna, GUS, Warszawa 2007.

dr Witold Luciński

Politechnika Łódzka

Institut Nauk Społecznych i Zarządzania Technologiami

Zakład Ekonomii

Streszczenie

Celem tego artykułu jest próba oceny w oparciu o dane statystyczne stanu przygotowania Polski do zdynamizowanego rozwoju w nadchodzących latach, umożliwiającego realizację ambitnych zamierzeń gospodarczych i społecznych. W opracowaniu autor prezentuje rozmaite długookresowe miary oceny zjawisk gospodarczych i społecznych, próbując ocenić szanse rozwojowe Polski w nadchodzących latach. W stosunku do wybranych krajów Unii Europejskiej Polska jest klasyfikowana na bardzo odległych pozycjach. W świetle danych statystycznych Polska należy do grupy krajów w niewielkim stopniu dbających o swój długookresowy rozwój gospodarczo-społeczny, co niedobrze rokuje na przyszłość.

VISION OF THE POLISH DEVELOPMENT IN THE STATISTICAL LIGHT**Summary**

The purpose of this paper is to examine whether Poland is prepared to the dynamic development allowing realizing ambitious economic and social goals in long term period. Presented the long-term indices describing phenomena substantially affecting Poland's future are highly pessimistic. Conclusion is that Poland belongs to the group of countries not looking after the future economic and social development too much, which portends badly for the future.

